

MONETĀRAIS BILETENS 2006

8

Latvijas tautsaimniecības izaugsmi 2006. gada 2. ceturksnī veicināja augstais un noturīgais iekšzemes pieprasījums, un IKP salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu palielinājās par 11.1%. IKP kāpumu joprojām nodrošināja straujšais mazumtirdzniecības apgrozījuma pieaugums (pievienotā vērtība tirdzniecībā palielinājās par 18.7%). Ievērojami mērenāka bija apstrādes rūpniecības izaugsme (4.3%).

Augustā patēriņa cenas samazinājās par 0.2%, tomēr gada inflācija saglabājās augsta (6.8%). Gada pamatinflācija saruka līdz 4.8%. Mēneša inflāciju samazināja pārtikas cenu kritums (1.7%), visvairāk sarūkot dārzeņu (par 21.1%), kartupeļu (par 18.1%) un augļu (par 5.1%) cenai. Savukārt gada inflāciju visbūtiskāk ietekmēja ēdināšanas pakalpojumu, siltumenerģijas un degvielas cenu kāpums.

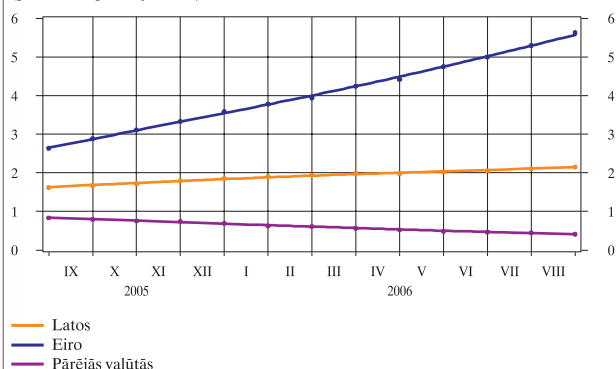
Mazumtirdzniecības (t.sk. automobiļu pārdošanas un autodegvielas mazumtirdzniecības) apgrozījuma kāpums jūlijā salīdzināmajās cenās bija par 25.2% lielāks nekā iepriekšējā gada atbilstošajā periodā. Salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu sezonāli izlīdzinātais apstrādes rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indekss jūlijā palielinājās par 2.5%. Kopējais rūpniecības produkcijas reālais gada pieaugums sasniedza 4.0%. Augustā par 4.4% samazinājās pa dzelzceļu pārvadāto kravu apjoms, bet kravu kopējais apgrozījums Latvijas ostās pieauga par 13.0%. Bezdarba līmenis augustā nemainījās (6.9%).

Rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un mājsaimniecībām izsniegto kredītu atlikums palielinājās par 344.5 milj. latu, un kredītu atlikuma gada pieauguma temps kāpa par 0.6 procentu punktiem (līdz 60.9%). Gandrīz visu pieaugumu veidoja eiro izsniegto kredītu atlikuma palielinājums (334.9 milj. latu; gada pieaugums – 2.1 reize). Nedaudz palielinājās arī latos izsniegto kredītu atlikums (gada pieaugums – 32.8%), bet saruka citās valūtās izsniegto kredītu atlikums. Kredītu atlikuma kāpumu noteica hipotēku kredīta atlikuma palielināšanās (par 252.3 milj. latu; t.sk. mājsaimniecībām mājokļa iegādei izsniegto kredītu atlikuma – par 145.1 milj. latu). Tomēr šo kredītu atlikuma gada pieauguma temps nedaudz samazinājās (attiecīgi līdz 91.6% un 87.6%). Līdzīgā apjomā (aptuveni par 20 milj. latu) augustā palielinājās komerc kredīta, industriālā kredīta un mājsaimniecībām izsniegto patēriņa kredītu atlikums. Vairāk nekā puse kredītu tika izsniegta mājsaimniecībām (tām izsniegto kredītu atlikums pieauga par 195.0 milj. latu, tā kāpuma tempam palielinoties līdz 80.6%).

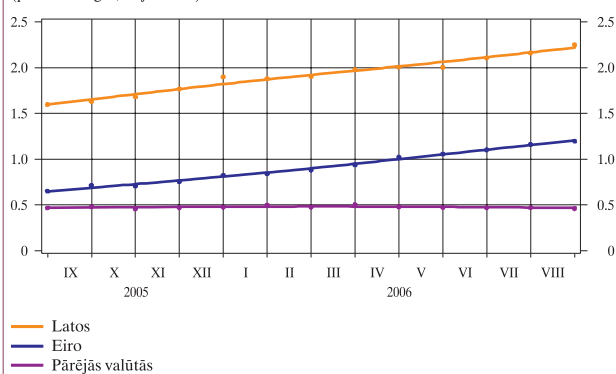
2006. gada augustā valsts konsolidētā kopbudžeta finansiālais pārpalikums bija 33.0 milj. latu, bet 2006. gada pirmajos astoņos mēnešos – 261.7 milj. latu (atbilstošais rādītājs 2005. gada pirmajos astoņos mēnešos – 149.9 milj. latu). Pārpalikums augustā un 2006. gada pirmajos astoņos mēnešos veidojās gan valsts pamatbudžetā, gan arī sociālās apdrošināšanas fondā un pašvaldību konsolidētajā budžetā.

Budžeta ieņēmumu pieaugumu augustā salīdzinājumā ar iepriekšējā gada atbilstošo mēnesi (19.0%) nodrošināja nodokļu ieņēmumu palielināšanās (par 28.1%). To veicināja pievienotās vērtības nodokļa ieņēmumu kāpums (41.6%), kā arī tiešo nodokļu un sociālās apdrošināšanas iemaksu ieņēmumu palielināšanās, vienlaikus strauji augot arī nenodokļu ieņēmumiem. Budžeta izdevumu pieaugumu (16.1%) nodrošināja valsts sektorā nodarbināto atalgojuma palielināšana, kā arī pensiju indeksā

**REZIDENTU FINANŠU IESTĀDĒM, NEFINANŠU
SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM IZSNIEGTIE KREDĪTI**
(perioda beigās; mljrd. latu)

NO REZIDENTU FINANŠU IESTĀDĒM, NEFINANŠU SABIEDRĪBĀM UN MĀJSAIMNIECĪBĀM PIESAISTĪTIE NOGULDĪJUMI
(perioda beigās; mljrd. latu)

MAKROEKONOMISKIE RĀDĪTĀJI

	2006	
	VII	VIII
Rūpniecības produkcijas fiziskā apjoma indeksa pārmaiņas (salīdzinot ar iepriekšējā gada atbilstošo periodu; %)	4.0	*
Patēriņa cenu indeksa pārmaiņas		
Mēneša (%)	0.6	-0.2
Gada (%)	6.9	6.8
Patēriņa cenu gada pamatinflācija ¹ (%)	4.9	4.8
Reģistrēto bezdarbnieku skaits perioda beigās	73 333	73 056
Bezdarba līmenis (% no ekonomiski aktīvo iedzīvotāju skaita)	6.9	6.9
Valsts konsolidētā kopbudžeta finansālā bilance (mlj. latu)	228.6	261.7
Ārējā tirdzniecība (mlj. latu)		
Eksports	258.7	*
Imports	503.8	*
Bilance	-245.1	*

¹ Avots: Latvijas Bankas dati.

* Datu vēl nav.

Avots: LR Centrālās statistikas pārvaldes un Finanšu ministrijas dati.

cija un pabalstu paaugstināšana. Nozīmīgi (par 40.4%) palielinājās arī izdevumi kapitālieguldījumiem.

Augustā mēreni pieauga skaidrā naudas apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs), tomēr zemās bāzes dēļ tās gada kāpuma temps sasniedza 23.7% (augstākais rādītājs kopš 1998. gada). Paātrinoties noguldījumu uz nakti atlikuma pieaugumam (gada kāpuma temps – 51.4%), naudas piedāvājums M1 palielinājās par 103.7 milj. latu jeb 43.4% (gada pieauguma tempa kāpums – 1.4 procentu punkti). Straujāks nekā jūlijā bija arī naudas rādītāju M2 un M3 gada pieauguma temps (attiecīgi 42.0% un 42.3%).

Rezidentu finanšu iestāžu, nefinanšu sabiedrību un mājsaimniecību veikto noguldījumu atlikuma pieauguma lielāko daļu veidoja pieprasījuma noguldījumu atlikuma kāpums (74.6 milj. latu), mazāk palielinoties termiņnoguldījumu atlikumam. Latos veikto noguldījumu atlikums pieauga par 89.0 milj. latu (gada kāpuma temps – 40.9%), savukārt eiro veikto noguldījumu atlikums – par 36.8 milj. latu (85.1%).

Krēdītresursu nodrošināšanai un rezervju prasību izpildei bankas piesaistīja papildu resursus ārvalstīs, tāpēc MFI (izņemot Latvijas Banku) tiro ārējo aktīvu negatīvais rādītājs augustā pieauga par 350.2 milj. latu. Savukārt, palielinoties valsts konsolidētā kopbudžeta pārpalikumam, MFI neto krēdīts valdībai samazinājās par 21.9 milj. latu.

Latvijas Bankas pēdējos mēnešos īstenotā ierobežojošā monetārā politika un Eiropas Centrālās bankas lēmumi par procentu likmju paaugstināšanu veicinājuši gan īstermiņa, gan ilgtermiņa latu naudas tirgus procentu likmju kāpumu. Latu likviditātes trūkumu bankas joprojām novērsa, pārdodot eiro (augustā – neto 244.0 milj. latu apjomā). Lai gan notika pastāvīgas valūtas intervences, augustā latu procentu likmes darījumiem uz nakti starpbanku naudas tirgū sasniedza 4.35%. RIGIBOR pieaugums augusta vidū uz nakti izsniegtajiem krēdītiem sasniedza pat 5.64%, īslaicīgi samazinoties tikai rezervju prasību izpildes perioda beigās. Arī RIGIBOR krēdītiem ar 6 un 12 mēnešu termiņu pieauga, mēneša beigās sasniedzot attiecīgi 5.11% un 5.29%.

Latu likviditāti bankas papildināja arī *repo* izsolēs (augustā izsniegto krēdītu apjoms – 125.9 milj. latu; 1.7 reizes vairāk nekā jūlijā) un nelielā apjomā veicot valūtas mijmaiņas darījumus.

Augustā paaugstinājās arī ne-MFI izsniegto krēdītu procentu likmes. Mājsaimniecībām latos izsniegto krēdītu procentu likmes pieauga par 0.3 procentu punktiem (līdz 10.2%), t.sk. mājokļa iegādei izsniegtajiem krēdītiem – par 0.2 procentu punktiem (līdz 6.7%). Arī mājsaimniecībām eiro izsniegto krēdītu procentu likmes palielinājās par 0.2 procentu punktiem (līdz 5.1%; mājokļa iegādei izsniegtajiem krēdītiem – līdz 5.0%). Līdzīgi pieauga arī nefinanšu sabiedrībām izsniegto krēdītu procentu likmes.

Centrālās bankas naudas piedāvājuma apjomu augustā galvenokārt palielināja ārvalstu valūtas pirkšana no bankām un arī bankām izsniegto *repo* krēdītu atlikuma pieaugums. Tādējādi emitētās nacionālās valūtas segums ar Latvijas Bankas tīrajiem ārējiem aktīviem augusta beigās bija 113.5%. Vienlaikus samazinoša ietekme uz naudas bāzi bija valdības noguldījumu atlikuma palielinājumam Latvijas Bankā.

ASV dolāra un Japānas jenas kurss attiecībā pret latu augustā samazinājās (attiecīgi par 1.3% un 2.5%), savukārt Lielbritānijas sterliņu mārciņas kurss palielinājās par 1.1%.

MONETĀRIE RĀDĪTĀJI (perioda beigās; milj. latu)

	2006	
	VII	VIII
MFI¹		
M3	4 673.1	4 817.0
<i>Repo</i> darījumi	0	0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	32.8	31.9
Parāda vērtspapīri ar termiņu līdz 2 gadiem	2.6	2.6
M2	4 637.6	4 782.6
Noguldījumi ar noteikto termiņu līdz 2 gadiem	1 082.3	1 122.5
Noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu līdz 3 mēnešiem	135.8	137.0
M1	3 419.5	3 523.2
Skaidrā nauda apgrozībā (bez atlikumiem MFI kasēs)	859.0	874.6
Noguldījumi uz nakti	2 560.5	2 648.5
Tīrie ārējie aktīvi	-1 724.1	-1 851.4
Kredīti rezidentu finanšu iestādēm, nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām	7 856.9	8 201.4
Kredīts valdībai	356.0	340.9
Centrālās valdības noguldījumi	271.9	266.8
Ilgāka termiņa finanšu saistības	1 610.4	1 672.2
Latvijas Banka		
M0	1 805.3	1 940.2
Skaidrā nauda apgrozībā	948.8	961.4
Noguldījumi Latvijas Bankā latos	856.4	978.8
Noguldījumi Latvijas Bankā ārvalstu valūtā	0	0
Tīrie ārējie aktīvi	1 978.6	2 201.5
Tīrie iekšējie aktīvi	-173.4	-261.4
Kredīti	-113.1	-196.6
MFI	0	10.0
Valdībai (neto)	-113.1	-206.6
Pārējie aktīvi (neto)	-60.3	-64.8
Ārējās rezerves (perioda beigās; milj. ASV dolāru)	3 604.85	4 020.88
Zelts	157.14	153.11
Speciālās aizņēmuma tiesības	0.15	0.15
Rezerves pozīcija SVF	0.08	0.08
Ārvalstu konvertējamās valūtas	3 447.48	3 867.54

¹ Saskaņā ar Eiropas Centrālās bankas metodoloģiju.

PROCENTU LIKMES UN LATVIJAS BANKAS NOTEIKTIE ĀRVALSTU VALŪTU KURSI

	2006	
	VII	VIII
Latos izsniegto iekšzemes starpbanku kredītu vidējā svērtā procentu likme	4.0	4.4
Rezidentu nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām izsniegto kredītu procentu likmes		
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti latos)	6.5	6.8
Kredīti māsaimniecībām (izsniegti latos)	9.9	10.2
t.sk. mājokļa iegādei	6.5	6.7
Kredīti nefinanšu sabiedrībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	5.2	5.3
Kredīti māsaimniecībām (izsniegti ārvalstu valūtā)	5.1	5.3
t.sk. mājokļa iegādei	4.8	5.0
No rezidentu nefinanšu sabiedrībām un māsaimniecībām piesaistīto noguldījumu procentu likmes		
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti latos)	4.2	3.9
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	1.2	1.0
Māsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti latos)	3.7	3.9
Māsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti latos)	0.5	0.6
Nefinanšu sabiedrību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	3.3	3.8
Nefinanšu sabiedrību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.4	1.5
Māsaimniecību termiņnoguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	3.8	3.4
Māsaimniecību pieprasījuma noguldījumi (veikti ārvalstu valūtā)	1.3	1.3
Latvijas Bankas refinansēšanas likme (perioda beigās; %)	4.5	4.5
Ārvalstu valūtu kursi (perioda beigās)		
Ls pret USD	0.5540	0.5470
Ls pret GBP	1.0290	1.0400
Ls pret 100 JPY	0.4800	0.4680
Ls pret EUR	0.7028	0.7028

MFI (IZŅEMOT LATVIJAS BANKU) KOPSAVILKUMA BILANCE (perioda beigās; milj. latu)

	2006	
	VII	VIII
MFI rezerves	940.6	1 056.6
Nacionālā valūta kasēs	89.8	86.7
Noguldījumi Latvijas Bankā	850.7	969.9
Ārzemju aktīvi	3 512.2	3 643.0
Ārvalstu valūta kasēs	63.3	61.7
Prasības pret MFI	2 087.1	2 220.3
Prasības pret ne-MFI	1 316.7	1 326.5
Pārējie aktīvi	45.0	34.5
Prasības pret centrālo valdību	258.8	248.1
Prasības pret vietējo valdību	92.6	92.8
Prasības pret valsts nefinanšu sabiedrībām	114.6	114.8
Prasības pret finanšu iestādēm un privātajām nefinanšu sabiedrībām	4 432.3	4 583.5
Prasības pret mājsaimniecībām	3 357.4	3 552.4
Neklasificētie aktīvi	782.0	692.1
Pamatlīdzekļi	144.0	145.0
Nauda ceļā	21.8	15.5
Pārējie aktīvi	89.3	84.7
Prasības pret rezidentu MFI (t.sk. ieguldījumi)	526.9	446.9
Aktīvi pavisam	13 490.4	13 983.3
<i>Papildpostenis: aktīvi pārvaldīšanā</i>	<i>454.0</i>	<i>523.7</i>
Noguldījumi uz nakti latos	1 412.0	1 472.3
Valsts nefinanšu sabiedrību	64.7	60.6
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	571.6	616.2
Mājsaimniecību	775.7	795.6
Termiņnoguldījumi un noguldījumi ar brīdinājuma termiņu par izņemšanu latos	750.3	779.0
Valsts nefinanšu sabiedrību	92.7	89.2
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	187.6	201.8
Mājsaimniecību	469.9	488.0
Rezidentu noguldījumi ārvalstu valūtā	1 631.2	1 656.3
Valsts nefinanšu sabiedrību	17.8	16.9
Finanšu iestāžu un privāto nefinanšu sabiedrību	497.9	509.4
Mājsaimniecību	1 115.6	1 130.0
Centrālās valdības noguldījumi	154.2	60.2
Vietējās valdības noguldījumi	141.5	153.5
Tranzitfondi	4.7	4.7
Ārzemju pasīvi	7 214.9	7 695.9
Saistības pret MFI	4 093.9	4 552.2
Saistības pret ne-MFI	2 870.8	2 900.7
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	250.2	243.0
Saistības pret Latvijas Banku	0	10.0
Emitētie parāda vērtspapīri	319.8	318.0
Naudas tirgus fondu akcijas un daļas	32.8	31.9
Kapitāls un rezerves	1 038.1	1 096.4
Rezidentu	624.8	653.8
Nerezidentu	413.3	442.6
Uzkrājumi parādiem un saistībām	86.1	87.4
Neklasificētie pasīvi	704.8	617.8
Nauda ceļā	141.1	131.2
Pārējie pasīvi (t.sk. pakārtotās saistības)	80.7	83.8
Saistības pret rezidentu MFI	483.0	402.8
Pasīvi pavisam	13 490.4	13 983.3
<i>Papildpostenis: pasīvi pārvaldīšanā</i>	<i>454.0</i>	<i>523.7</i>

Latvijas banku sistēmas un Latvijas Bankas monetāro rādītāju, kā arī starptautisko rezervju raksturlielumu publicēšanas datumi atrodami Starptautiskā Valūtas fonda Datu izplatīšanas standartu biļetena padomes interneta lapā (<http://dsbb.imf.org>). Šie dati visagrāk tiek publicēti Latvijas Bankas interneta lapā (<http://www.bank.lv>).